

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-01-14
Besvaras senast
2022-01-28

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:275 Situationen i Hongkong

Situationen i Hongkong har kraftigt försämrats under 2020 och 2021. I spåren av pandemin har Folkrepubliken Kina agerat offensivt för att inskränka mänskliga rättigheter för Hongkongborna. Trots varningar från omvärlden införde regimen i Peking säkerhetslagar i strid med Hongkongs Basic Law och bröt därmed det avtal som ingicks med Storbritannien då landet avstod sin tidigare kronkoloni. De senaste månaderna har det kommit rapporter från Hongkong om utbredda gripanden av politiska aktivister och journalister som sker med stöd av Kinas nya säkerhetslagar. Säkerhetslagarna uppges också från kinesisk sida vara tillämpliga på uttalanden och politiska markeringar utomlands och kan även användas retroaktivt.

Det svenska kriminalteknikföretaget MSAB har de senaste åren flera gånger kritiserats för att deras spjutspetsteknik använts mot bland annat oppositionella, demokratiaktivister och flyktingar i flera länder.

I april 2020 offentliggjorde den kände demokratiaktivisten i Hongkong Joshua Wong på sociala medier ett domstolsdokument som visade att svenska MSAB:s mobilhacknings- och avkrypteringsverktyg XRY använts av polisen för att hacka Wongs Iphonemobil. Även i en ny forskningsrapport publicerad av den amerikanska tankesmedjan Atlantic Council, *Surveillance Technology at the Fair*, redovisas den stora risken med att statliga uppdragsgivare som bolagen marknadsför sig mot utnyttjar tekniken till att övervaka oppositionella och marginaliserade delar av befolkningen.

Det bör även att framhållas att EU:s regler för exportkontroll fastslår att europeisk teknik inte ska användas för att kränka mänskliga rättigheter; se till exempel förordning (EU) 2021/821: ”När det gäller cyberövervakningsprodukter bör medlemsstaternas behöriga myndigheter särskilt beakta risken för att de används i samband med internt förtryck eller allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.” Att västerländska företag bidrar till diktaturregimers förtryck av sin egen befolkning är oacceptabelt. Att införa exportkontroll av mjuk- och hårdvara för övervakning till länder som flagrant bryter mot fundamentala mänskliga rättigheter är därmed en viktig åtgärd för att stärka och stödja befolkningen i Hongkong och samtidigt se till att svenska företag inte medverkar till förtrycket.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Vad kommer ministern och regeringen, företrädesvis tillsammans med andra länder, göra för att markera mot att företag aktivt deltar i att marknadsföra och sälja spjutspetsteknik som används mot bland annat oppositionella och demokratiaktivister utomlands?
2. Hur avser ministern att säkerställa att regeringens förslag på nytt regelverk (Ds 2021:32) rörande produkter med dubbla användningsområden hindrar liknande situationer som de som beskrivs i frågan?
3. Förändrar de senaste årets aggressiva förföljelse av oppositionella och demokratiaktivister i Hongkong på något sätt ministerns och den svenska regeringens strategiska stöd till demokratiaktivister i Hongkong?

.....

Joar Forssell (L)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck